

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Servii Amicus Fidelis Usque Ad Mortem

Bouchy, Philippe

Coloniæ Agrippinæ, 1660

§. I. Quo modo animandus æger adversus difficultates, quas habet ut se comparet ad mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54799](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54799)

CAPUT III.

*Quo modo solari egrum animare debeat
Amicus fidelis in difficultatibus ac mo-
lestis morbi tempore occurrentibus.*

§. I.

*Quo modo animandus eger adversus dif-
ficultates, quas habet ut se comparet ad
mortem.*

Bene, prudenterque orabat Pro-
pheta, cum diceret: a *Cum dese-*
cerit virtus mea, ne derelinquas me. Cum
enim dolorum aculeis attritæ vires,
& vividæ mentis acies retusa, atque
adeò ratio ipsa quasi prostrata est, tū
demum stygius ille juratusque hu-
mani generis hostis ideò longe quàm
antea, ferocior est, quòd videat su-
premum hoc sibi fore cum inimico
certamen, in quo, nisi vincat, vin-
cendi in posterum spes omnis & oc-
caso præcisa est. Hic enim est ulti-

mus humanæ vitæ, veluti fabulæ, a-
ctus, qui, vel æterna felicitate, vel
æterno animæ exitio concludetur.
Ut mirum non sit, veteratorem il-
lum, cui nomina mille, mille nocen-
di artes, nullum non movere lapidē,
quo miser homuncio in decretorio
extremæ diei momento, quasi
navis in portu naufragium patiatur,
a *Va terra & mari* (clamat Joannes,
quia descendit diabolus, ad vos habens i-
ram magnam, sciens quod modicum tem-
pus habet. Eò impensius nobis ani-
mandus est æger, conandumque au-
te omnia ut moriendi necessitatem
patienter ferat : *Levius sit patientis
quidquid corrigere est nefas.*

1. Dicat Amicus fidelis nos à Deo,
gratis quidem vitam accepisse, sed
hac lege, ut eam reposcenti, omni
temporis momento redderemus.

2. Consideret feralem hanc mor-
tis legem jam inde a primis mundi
incubabulis, in omnes omninò Ada
posterorū latam esse. Quam legem, n-
nesci

nesciremus, vel temporis vitio obli-
visceremur inculcat Apostolus ad
Hebr. c. 9. *Statutum est hominibus semel
mori.* Te igitur hominem esse me-
mineris & queri desines. Ideò nimi-
rum provida Mater Ecclesia, quo-
tannis filios conditionis suæ admo-
net, cum eos ad domum pulveris re-
mittit, dicens: *Memento homo quia pul-
vis es, & in pulverem reverteris.*

Videtur rerum natura quod gra-
vissimum fecit, commune fecisse, ut
crudelitatem fati consolaretur æ-
qualitas: quis autem queri possit in
ea conditione se esse, in qua nemo
non est? a

Non igitur à viro prudenti me-
tuenda est mors, sed quam ratio-
ne perferri debeat & subiri, mature
prospiciendum, ut cum venerit il-
lius hora, interriti illi occurramus.

Nemo tam imperitus est, in-
quit idem Seneca, ut nesciat sibi,
quandoque moriendum, tamen,
cum prope accesserit, tergiversa-

E 2

TUR

Seneca.

„tur, fremit & plorat. Quid fles mi-
 „ser, quid trepidas? omnes hae ne-
 „cessitate ducuntur: eò ibis quò
 „omnia eunt, ad hanc legem natus
 „es: hoc Patri tuo accidit, hoc ma-
 „tri, hoc majoribus, hoc omnibus
 „ante te, hoc omnibus post te. Quã-
 „tus te populus moriturorum se-
 „quetur, quantus comitabitur?
 „multa millia hominum, hoc ipso
 „momento quo tu mori dubitas, a-
 „nimam variis mortis generibus e-
 „mittunt. An non putabas te ad id
 „aliquando perventurum, ad quod
 „semper ibas? Hæc omnia, aut seor-
 „sum ex his aliqua moribundo sug-
 „geri poterunt. An author displicet?
 sanctiorem accipe.

Non durum putemus quod uni-
 versos manet, inquit Ambrosius,
 quid absurdus, quàm ut id quod
 scias omnibus esse præscriptum, quasi
 speciale deploras? aut quid impru-
 dentius quod futurum scias, id cum
 acciderit ferre non posse? non est

gravis

Ambt. l. i. de fide Resurr.

gravis subeundus mœror secundum naturam, ne excellentiorem aliquam naturæ conditionem nobis arrogare videamur, aut communem recusare.

3. Dicatur Ergo Divinæ Providentiæ oculos esse nostris longè perspicaciores, eosquæ videre clariùs quid animæ nostræ rationibus magis expediat, nos igitur Deo fidèter committamus: ille, ut in hanc vitæ militiam veniremus, quando voluit, signum dedit, quando receptui, signum alterum dare voluerit, nec gravare, nec cunctanter pareamus. Benè libranda est ista Chrysoſtomi assertio: Boni, inquit, tunc decedunt, ex hac vita cum meliores sunt:,, mali verò, cum minus mali quàm,, futuri essent si diutius viverent.

Quid est amabo, quamobrem tantoperè mortem metuamus? An quia *linquenda tellus, & domus, & placens uxor?* sic existimo audio enim morientem moriendo morti improperantem: à *Sicc. ne separas amara mors?*
 2 I. Reg. 15. Eccl. 41. *Ez* *ô mors.*

*o mors. clamat alter, quam amara est
 memoria tua homini pacem habenti in
 substantiis suis. sive sint illæ divitiæ,
 sive honores, sive voluptates, sive
 uxor, sive liberi, sive amici, sive
 alia ejusmodi, quæ vitæ amatores
 appellant bona. Nimirum, quod im-
 pensius aliquid diligitur, hoc gra-
 vatiùs relinquitur. Si quid miraberis,
 pones in vitis. Quare non audimus
 Joannem? a Nolite, ait diligere mun-
 dum, neque ea quæ in mundo sunt. Mun-
 dus enim transit & concupiscentia ejus; qui
 autem facit voluntatem Dei, manet in æ-
 ternum. Profectò si rerum mundana-
 rum pretia, brevitatem temporis & sti-
 memus, vilissima sint oportet, quæ
 non horam, nec momentum habent
 certum.*

Apud Judæos, quoniam contra-
 ctus ex legis præscripto ad certum
 diem præfiniebantur, quo temporis
 intervallum erat minus, hoc levior
 erat rerum indicatura. Quanto igitur
 viliora nobis esse debent munda-
 na

a 1. 10. 2.

na omnia, tam fluxa, tam brevia, tot casibus obnoxia? & ut casus nullus eripiat, avara mors, velimus, nolimus; pro certo nobis ereptura est.

4. Aperiendus est potius alter animi oculus, & considerandum sedulo, quantis nos, quam gravibus incommodis, ærumnis, & calamitatibus mors absolvat. *Homo natus de muliere brevi vivens tempore repletur multis miseriis*, inquit Jobus. ,, A quibus cum mors absolvat omnes, ait, Ambros paucos tamen delectat: ,, sed non hoc est mortis vitium, sed, nostræ infirmitatis, qui voluptate, corporis & delectatione vitæ hujus capimur, & cursum hunc consummare trepidamus, in quo plus, amaritudini, quam voluptatis, est. Cyprianus verò, quid aliud inquit in mundo quam pugna, quæ adversus Diabolum quotidie geritur? assidua nobis est cum avaritia dimicatio, cum impudicitia, cum ira, cum ambitione: si avaritia pro-

strata est, exurgit libido; si libido
 cumpressa est, succedit ambitio; si
 ambitio contempta, ira exasperat,
 inflat superbia, vinolentia invitat,
 invidia concordiam corrumpit, a-
 micitiam zelus abscindit, &c. sub-
 dit postea: Et tamen delectat hic
 inter Zabuli gladios diu stare,
 cum magis concupiscendum sit
 ad Christum, subveniente citius
 morte, properare. Notum est il-
 lud Salustii: in luctu atque mise-
 riis mortem ærumnarum requirere,
 non cruciatum esse duco. Censeat
 hoc, absque Christo, Salustius, &
 non censeat Christianus? Atqui de
 hoc, non item de illo canit Prophe-
 ta Regius: a *Cum dederit dilectis suis*
somnum, ecce hereditas Domini filii mer-
ces fructus ventris. Id est, cum Domi-
 nus Deus fideles Christianos, cha-
 ritatis vinculo colligatos, ideoque
 sibi dilectos, ad mortis usque confi-
 nia, tam suaviter deduxerit, ut mors
 placidissima somno quem morti vi-
 dea-

Psal. 125.

jussus est, cum suo illo flammeo versatilique gladio, & sanctè deinceps morientibus liberum in cælos aditū permittere. Est ergo, est unde cum Davide lætus concinas: *Latus sum in his quæ dictæ sunt mihi, in domum Domini ibimus, & quidem absque mora, nisi quam tu ipse attuleris.*

In morte carcer panditur, quid trepidas exire? huc usque captivus detinebaris, nunc liber eris, nunc patebit carcer, evola. Carcerem suum nemo sanus amat.

Illud saltem à te modò impetrè, ut Domini Dei tui voluntati sicut servum decet, te lubens accommodes, in utrumque paratus, seu vitam vivere longiorem, seu vitam quam primùm defungi.

Immo verò Divinæ Bonitati grates age maximas, quòd immerenti tam longam vitæ usuram concesserit, spatiumque indulgeat etiamnum, quo præteritos annos, ante plangas paululum, quàm viam universæ carnis, sive terræ mortis opertæ caligine ingrediaris. s. Vo-

5. Volvat itidem animo, quàm
multi vitam à primo limine vix salu-
tave in: quàm multi in adolescentiæ
juventutisque flore defloruerint.

*Sic ego, sepè rosas, sic vda papavera
vidi,*

*Candida sic primo lilia vere mo-
ri.*

Perat ab ægro an non multos coæ-
vos, sibi que familiaritate aut sangui-
ne junctos noverit, qui jam pridem
ex hac luce subtracti sint. Pellantur
istæ ineptiæ penè aniles, inquit,
Cicero, ante tempus mori mise-
rum esse: quod tandem tempus?
naturæne? at ea quidem dedit u-
suram vitæ tamquam pecuniæ nul-
lâ præstitutâ die. Quid est igitur,
quod querare si repetat cum vult?
ea enim conditione acceperas.

Cato senior, apud Ciceronem, di-
cebat senectutem eo nomine jucun-
dam sibi videri, quòd propiùs ad
mortem accederet, spemque certam
faceret aliquando tandem in portum
longa navigatione veniendi.

Sæpè cogitandum est, nos non habere civitatem æ permanentem, sed futuram inquirere.

6. Audio quid dicas: velim idèd mihi vitam prorogari ut melior evadam.

Cave ne vita longior faciat te deteriore. Natura nostra ad malum multò quàm ad bonum proclivior: idèdque metus major esse debet minoris frugis, quàm spes majoris; non refert quàm diu vixeris, inquit Seneca, sed quàm bene. Accidit autem plerumq; , inquit Augustinus, ut qui crescit ætate, crescat & iniquitate.

„ Ambrosius autem: quid tanto-
 „ perè, inquit, vitam istam desideramus in qua ,
 „ quantò quis diutiùs fuerit, tantò majore oneratur sarcinâ peccatorũ. Sufficiat diei malitia sua. Ejus est diu in mundo vel-
 „ le manere , quem mundus oblectat, quem sæculum blandiens at-
 „ que decipiens illecebris terrenæ voluptatis inritat: b Por-

Hob, 13. b Cypria

10

rò cum mundus oderit Christia-
num, quid amas eum, qui te odit?
& non magis sequeris Christum,
qui te redemit & diligit?

An nescis signum esse divini amo-
ris, citò eripi è medio iniquitatum?
audi Scripturam: a *Quia placens Deo
factus est dilectus, & vivens inter peccato-
res, translatus est: raptus est ne malitia
mutaret intellectum eius: placita erat Deo
anima illius, propter hoc properavit educe-
re illum de medio iniquitatum.*

Hæc, & similia solatio esse pore-
runt acerba morte decedentibus,
maximè si bene apprehenderit vi-
tam breviorē posse esse animæ ma-
gis salutarem.

Ludunt in cæli viridariis, palma &
coronis nobiles innocentes pueruli,
quos lucis primo in limine Christi
insecutor sustulit seu turbo nascen-
tes rosas. Quis novit an vita prove-
ctior aliquos è floribus illis non de-
cuteret?

E 7

Quid

a Sap. 4.

Quid Agneti virgini tenerrimæ
 annus decimus tertius obfuit? quid
 Catharinæ decimus octavus? Sem-
 ,, per dies paucierunt, si illos nu-
 ,, meraveris, inquit Seneca, nec mo-
 ,, rá sit vita beatior, sed longior,
 ,, Quantò satius est non aliorum an-
 ,, nos computare, sed suos benignè
 ,, æstimare & in lucro ponere: hoc
 ,, me vitæ tempore dignum judica-
 ,, vit Deus? satis est? potuit plus, sed
 ,, hoc quoque beneficium est.

— a *Exacto contentus tempore vita.*

Cedat, uti conviva satur.

7. Quod si Sanctorum oculos ha-
 beremus, longè aliam de morte o-
 pinionem conciperemus. Quid Pro-
 pheta Regius? Quid Paulus? *Hem*
mihî, inquit ille, *quia incolatus meus*
prolongatus est! hic verò: Cupio dissolvi
& esse cum Christo.

,, O vita longa! nimiumque lon-
 ,, ga! ubi non vivitur, aiebat gemens
 ,, Terefia. O mors quæ vitam par-
 ,, turis! quis te jure metuat, eum vi-

CAM

a *Horas.*

tam parias? quidquid querantur,,
 vitæ amatores, quàm longa est,,
 hominis vita! brevis est, fateor, &,,
 si res benè suis momentis expen-,,
 datur, brevior est quàm ut tantil-,,
 lo tempore homo mereri possit tã,,
 longam beatitatis æternitatem;,,
 longa tamen ei, cui sine Deo suo vi-,,
 vere mors est continua, & non vita.

Mors Christianis ludus est, inquit
 Prudentius: Et ne ullus ludum hunc
 expavesceret, ita cecinit:

a Non est credite, poena quàm videtis

Qua puncto renuit, citata transit,

Nec vitam rapit illa, sed reformat.

Siquidem optimo cuique idem feli-
 citatis principium est, qui finis mor-
 talitatis.

Pater Suarez, moriens dicebat se
 mortis imaginem contemplari, & si-
 bi longè pulcherrimam videri.

Catharina Genuensis ita mortem
 non abhorrebat, ut eam, quibus po-
 terat verborum blanditiis quasi
 procaretur: mors suavis, mors for-
 mosa,

a Prudentius.

2, mofa, mēne ergo unam delegifti in
 2, quam parcendo tam crudeliter de-
 2, ſævires? cæca ſis licet, videre ta-
 2, men haftenus potes, quàm ego te
 2, efflictim depeream. Pace tua dixe-
 2, rim hoc unò peccas graviter, quæ-
 2, rentes te, tuamque operam incla-
 2, mantes ſurda aure præteritis, te
 2, verò remis velisque fugirantes, uſ-
 2, que & uſque, moleſta inſequeris,
 2, uſque dum aſſequeris.

§. II.

*Quomodo Amicus fidelis agrum animæ
 ad fortiter ferendos ſuperandosque
 morbi dolores.*

VT morbi diuturnitate corpuscu-
 li vires minuntur, ita creſcunt
 dolores, languentemque ita miſerè
 interdum diſcruciant, ut variis que-
 rimoniis impatientem animum pro-
 dat: faciendæ & huic morbo medici-
 na.

Vllāne præſentior eſſe poſſit eā
 quam